

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/33/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8222201455
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8222201455.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Anny Kovalovej, PhD. v právnej veci žalobcu J. E., nar. XX.XX.XXXX, bývajúceho v L., na ul. P., právne zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou, so sídlom v Košiciach, na ul. Štúrovej č. 20, proti žalovanému Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v R. č. XXX, právne zastúpenému IURISTICO s.r.o., so sídlom v Košiciach, na ul. Cimborkovej č. 13, IČO: 36 588 041, o zaplatenie sumy 36.513,31 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 22.02.2023 č.k. 2C 47/2022-75, takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žalobcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania a žalovaný nemá právo na ich náhradu.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 36.513,31 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 02.03.2016 do zaplatenia. Žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 25,52 %.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 16.06.2006 bola žalobcom a žalovaným podpísaná listina označená ako Zmluva o pôžičke uzavretá podľa ust. § 657 a nasl. Občianskeho zákonníka s tým, že pravosť vlastnoručných podpisov žalobcu a žalovaného bola overená pred Notárskym úradom JUDr. H. Y. v L.. Zmluvu podpísal žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník. Z obsahu listiny vyplýva, že veriteľ poskytol dlžníkovi v hotovosti sumu 600.000,- Sk dňa 16.01.2006 a sumu 500.000,- Sk dňa 07.06.2006 (bez úročenia). Sumu 1.100.000,- Sk sa dlžník zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 5.000,- Sk počnúc mesiacom január 2007 v hotovosti k rukám veriteľa, najneskôr k 20. dňu príslušného mesiaca. O prevzatí pôžičky v uvedenej sume svedčí jednak zhodné písomné potvrdenie strán sporu a to ich vlastnoručným podpisom na predmetnej zmluve, jednak tomu jednoznačne svedčia aj výpovede v konaní vypočutých svedkov, ktorí zhodne potvrdili prevzatie oboch súm pôžičky žalovaným v mesiaci január a jún 2006.

3. Podľa čl. II. Zmluvy, dlžník svojim podpisom potvrdil prevzatie peňažnej pôžičky v sume 600.000,- Sk od veriteľa a to dňa 16.01.2006 podľa bodu I. tejto zmluvy a súčasne potvrdil, že dňa 07.06.2006 prevzal od veriteľa čiastku 500.000,- Sk ako pôžičku. Dlžník sa svojim podpisom zaviazal celkovú dlžnú sumu 1.100.000,- Sk osobne vrátiť veriteľovi v pravidelných mesačných splátkach po 5.000,- Sk počnúc mesiacom január 2007 v hotovosti k jeho rukám. Jednotlivé mesačné splátky po 5.000,- Sk z poskytnutej pôžičky vo výške 1.100.000,- Sk boli splatné najneskôr do 20. dňa príslušného mesiaca. Veriteľ mal dlžníkovi na požiadanie vystaviť potvrdenie o splatení jednotlivých splátok dlhu. Dlžník mohol splatiť v splátke aj ľubovoľne vyššiu čiastku splátky ako dohodnutých 5.000,- Sk mesačne.

4. V čl. III. Zmluvy o pôžičke sa zmluvné strany dohodli na tom, že v prípade nezaplatenia pravidelnej mesačnej splátky 5.000,- Sk počnúc mesiacom január 2007 podľa čl. II. Zmluvy je veriteľ oprávnený 1/ odstúpiť od tejto zmluvy a 2/ požadovať splatenie zostatku pôžičky naraz, teda zostatok dlhu pri naplnení podmienky nezaplatenia aspoň jednej pravidelnej mesačnej splátky sa stane okamžite splatným a dlžník stráca výhodu splátok. V čl. IV. Zmluvy o pôžičke dlžník výslovne uznal svoj dlh voči veriteľovi vo výške 1.100.000,- Sk čo do dôvodu z poskytnutia pôžičky podľa tejto zmluvy. V čl. V. Zmluvy o pôžičke okrem iného je uvedené, že táto zmluva nadobúda platnosť a účinnosť dňom jej podpísania zmluvnými stranami a účastníci si zmluvu prečítali, jej obsahu porozumeli a na znak súhlasu ju vlastnoručne podpísali. Vedomosť o podpise Zmluvy o pôžičke mali rovnako aj vypočuté svedkyne p. E. (sestra žalovaného a manželka žalobcu) a p. J. (bývalá manželka žalovaného). Už aj z pohľadu blízkeho vzťahu medzi žalovaným a svedkýňami v tom čase (pri p. E. naďalej) je možné ich tvrdeniam prisvedčiť, rovnako ako vo vzťahu k prevzatiu súm pôžičky žalovaným, teda k reálnemu odovzdaniu pôžičky žalobcom. V tomto smere sa neprihliadlo na námietku žalovaného, že svedkovia sú blízkyimi osobami žalobcu, nakoľko p. E. je sestrou žalovaného, teda osobou blízkou aj žalobcovi aj žalovanému. Pani J. bola osobou blízkou tak žalovaného, ako aj žalobcu a po rozvoze manželstva so žalovaným sa tieto vzťahy stali skôr vzťahmi formálnymi. Svedkovia vypovedali len to, čo vnímali svojimi zmyslami. Pani E. mohla vidieť druhé odovzdávanie peňazí cez pootvorené dvere z vedľajšej kancelárie. Inak si jej tvrdenia s ostatnými tvrdeniami svedkov nerozporujú. Svedok Y. vypovedal tiež len to, čo vnímal z pozície osoby, ktorá sa nachádzala v miestnosti, kde došlo k odovzdaniu peňazí. Teda neboli zistené také okolnosti, resp. ktoré ani neboli tvrdené, ktoré by diskvalifikovali výpovede svedkov tak, aby na nich nebolo možné prihliadať, naviac nie sú v rozpore s ďalšími v konaní vykonanými dôkazmi.

5. Ako vyplýva z ust. § 657 Občianskeho zákonníka, podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke sú: 1/ prenechanie veci (reálnym odovzdaním), 2/ druhové určenie veci, 3/ povinnosť vrátiť vec a 4/ určenie času vrátenia. V tomto konkrétnom prípade sa dospelo k záveru, že boli splnené všetky zákonom stanovené podstatné náležitosti právneho úkonu - Zmluvy o pôžičke: 1/ reálne odovzdanie sumy 1.100.000,- Sk dňa 16.01.2006 (600.000,- Sk) a 07.06.2006 (500.000,- Sk), 2/ druhové určenie veci - peniaze (odovzdané veriteľom aj povinnosť vrátiť dlžníkom tú istú vec, teda peniaze), 3/ povinnosť vrátiť vec (sumu 1.100.000,- Sk) zakotvená v čl. II. Zmluvy o pôžičke a 4/ určenie času vrátenia veci zakotvená rovnako v čl. II. Zmluvy o pôžičke s následkami neplnenia splátok podľa čl. III. Zmluvy o pôžičke. Z uvedeného vyplýva, že proces kontraktácie zmluvného vzťahu (podľa ust. § 43 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 657 Občianskeho zákonníka) bol ukončený najneskôr ku dňu 16.06.2006, teda v deň podpisu zmluvy na Notárskom úrade. Týmto dňom boli splnené všetky zákonom stanovené podstatné náležitosti právneho úkonu aj napriek skutočnosti, že došlo k odovzdaniu peňazí skorším dňom, kedy vznikol reálny dlh žalovaného ako dlžníka. Teda medzi stranami sporu došlo k uzavretiu platného právneho úkonu - Zmluvy o pôžičke. Zmluva je síce datovaná dňom 07.06.2006, avšak dôležitý je dátum jej podpísania oboma zmluvnými stranami, tak ako je to uvedené vyššie. Navyše najneskôr v čase 07.06.2006 (predtým 16.01.2006), ako aj dňa 16.06.2006 si musel byť žalovaný vedomý skutočnosti, že peniaze mu boli reálne odovzdané a že ich bude musieť vrátiť späť veriteľovi. Preto v tomto smere nebolo možné prihliadať na námietky žalovaného. Asi žiadna osoba by nepožičala niekomu 1.100.000,- Sk bez toho, aby ich nežiadala vrátiť späť, resp. aby si dlžník nebol vedomý povinnosti, že poskytnutú pôžičku bude musieť vrátiť, samozrejme, ak by sa nejednalo napr. o dar, čo nie je tento prípad, ako bolo preukázané vykonaným dokazovaním.

6. Prevzatím sumy pôžičky teda na povinnej strane vznikol dlh, ktorý je dlžník povinný vrátiť v určenej lehote. Po uplynutí lehoty, ak dlžník svoj záväzok dobrovoľne neplní, je dlh splatný a veriteľ je oprávnený domáhať sa svojho nároku na súde. Ani prípadné následne uznanie dlhu dlžníkom voči veriteľovi nezakladá žiaden nový záväzok alebo povinnosť voči veriteľovi, je len prehlásením o existencii dlhu, ktorý reálne vznikol už prevzatím samotnej požičanej sumy. Určením lehoty na plnenie v zmluve dlžník vyjadruje svoj úmysel a zároveň povinnosť prevzatú dlžnú sumu v tejto lehote vrátiť, teda zaplatiť veriteľovi. Dlž žalovaného reálne vznikol odovzdaním peňazí.

7. V zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Veriteľ môže s dlžníkom uzavrieť dohodu o tom, že mu pohľadávku zaplatí v splátkach, ktorých výšku a podmienky splácania dohodnú (čl. II., III. prvý odsek Zmluvy o pôžičke). Ak bolo v dohode účastníkov

určené, že pri nesplnení niektorej splátky nastane splatnosť celej pohľadávky, veriteľovi vzniká právo uplatňovať voči dlžníkovi celú pohľadávku (resp. jej nezaplatený zvyšok) v prípade, keď dlžník nedodrží dohodu o včasnom plnení dohodnutých splátok. Ak pri nezaplatení niektorej splátky veriteľ nevyužije svoje právo a neoznámí dlžníkovi alebo neuplatní na súde najneskôr do splatnosti najbližšej splátky, že trvá na zaplatení celej pohľadávky a medzitým dlžník zaplatí ďalšiu splátku riadne a včas, veriteľ po zaplatení ďalšej splátky už svoje právo nemôže využiť. Môže vymáhať len nezaplatenú splátku. Právo žiadať splatiť celú pohľadávku by veriteľovi vzniklo opäť, ak dlžník znova poruší svoju povinnosť.

8. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že stranám sporu nič nebránilo uzavrieť dohodu o splácaní dlhu v splátkach s následkami podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka uvedenými v čl. III. Zmluvy. Táto dohoda v Zmluve o pôžičke tak predstavuje platný právny úkon spĺňajúci všetky podmienky uvedené v ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Nebolo zistené, aby toto dojednanie bolo neplatným právnym úkonom, tak ako sa snažil prezentovať v rámci svojej procesnej obrany žalovaný.

9. Žalobca ako veriteľ si uplatnil svoje právo na zaplatenie celej požičanej sumy podaním žaloby na súde dňa 25.01.2016, teda po splatnosti splátky splatnej dňa 20.01.2016 (109. splátka) v lehote do splatnosti ďalšej splátky, teda včas. Splatnosť celého dlhu nastala uplatnením nároku žalobcu na súde. Zosplatenie celého dlhu žiadnym spôsobom nesúvisí s dojednaním o odstúpení od zmluvy, resp. vôbec na tento inštitút nie je viazané. Ustanovenie čl. III. Zmluvy je kombináciou dvoch inštitútov uvedených v Občianskom zákonníku (odstúpenie a zosplatenie dlhu), avšak tieto inštitúty nie sú na seba viazané. V prípade odstúpenia od zmluvy by bol splatný celý dlh automaticky bez toho, aby to bolo potrebné osobitne dojednávať. Naopak v prípade zosplatenia dlhu podľa § 565 Občianskeho zákonníka je potrebné, aby veriteľ požiadal o zaplatenie celej pohľadávky. Nepostačuje len samotné nekonanie dlžníka a teda nesplnenie niektorej splátky riadne a včas (v tomto prípade hneď prvej), čím by malo podľa žalovaného ihneď nastať zosplatenie dlhu, ktorý by bol tak premlčaný v 3- ročnej premlčacej dobe, tak ako tvrdí vo svojej obrane žalovaný.

10. V tomto prvoinštančný súd neprihliadol ani na námietku žalovaného, že nemožno vykladať obsah zmluvy v jeho neprospech, aj napriek tvrdenému vyhotoveniu zmluvy žalobcom, nakoľko obsah zmluvy je jasný, určitý a zrozumiteľný.

11. V tejto súvislosti sa poukázalo na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 1. apríla 2015, sp. zn. I. ÚS 640/2014, podľa ktorého prehnane formalistické požiadavky všeobecného súdu na formuláciu predmetu zmluvy sú ústavne neakceptovateľné. Úloha všeobecného súdu pri hľadaní riešenia súdnej právnej veci a interpretácii relevantných právnych úkonov totiž nespočíva vo vyhľadávaní dôvodov neurčitosti predmetu zmluvy (prípadne iných dôvodov jeho neplatnosti), ale v poskytnutí súdnej ochrany účastníkom občianskeho súdneho konania. Táto má byť založená okrem iného aj na zohľadnení a plnej aplikácii všetkých zákonných kritérií platných pre výklad právnych úkonov a súčasnej preferencii výkladu v prospech platnosti a nie neplatnosti právneho úkonu.

12. Naturálna pohľadávka je taký druh pohľadávky, pri ktorej má síce veriteľ oprávnenie žiadať od dlžníka jej splnenie, avšak nemôže ju s úspechom procesne prostredníctvom súdu vymôcť. V prípade, ak by sa podala na súd žaloba, ktorou by sa žalovalo splnenie takejto pohľadávky, bola by zamietnutá. Pri premlčanom dlhu, kde tiež vzniká po premlčaní naturálna pohľadávka, by však k zamietnutiu žaloby došlo len ak súčasne dlžník vznesie námietku premlčania. Z toho, že veriteľova pohľadávka, aj keď bez zodpovedajúceho nároku existuje, vyplýva, že dlžník, ktorý by svoju naturálnu obligáciu dobrovoľne splnil, by ju splnil podľa práva (dlžník by splnil svoj existujúci dlh). Preto by na strane veriteľa nevzniklo bezdôvodné obohatenie. Teda dlžník, ktorý by veriteľovi splnil dobrovoľne svoj dlh - naturálnu obligáciu z dôvodu, že by nevedel, že je nevynútiteľný, nemôže už požadovať toto plnenie späť.

13. Premlčanie je inštitút, ktorý chráni dlžníka pred vymáhaním starých pohľadávok. Veriteľ musí prikrčiť k vymáhaniu svojej pohľadávky včas, inak môže dlžník úspešne namietnuť premlčanie a záväzku sa tak raz a navždy zbaviť. Dlžník však musí pred súdom túto námietku premlčania vzniesť aktívnym konaním - súd nie je povinný na premlčanie prihliadať z vlastnej vôle. Po uplynutí premlčacej doby a po jej namietnutí dlžníkom, nie je možné premlčané právo priznať. Neznamená to, že právo prestalo existovať, iba sa mení na tzv. naturálnu obligáciu. Prakticky, dlžník nemusí ďalej plniť svoj záväzok, ale pokiaľ dlh napriek tomu splní, veriteľ nie je povinný toto plnenie dlžníkovi vrátiť.

14. V zmysle ust. § 455 C.s.p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

15. S ohľadom na rozhodnutie dovolacieho súdu vo vzťahu k čl. IV. Zmluvy a vysloveniu neplatnosti uznania dlhu žalovaným v zmysle uvedeného ust. Zmluvy prvoinštančný súd prisvedčil argumentácii žalobcu o viazanosti dovolacieho súdu rozsahom dovolania a dovolacími dôvodmi, rovnako o viazanosti skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Ako vyplýva z obsahu rozhodnutia, dovolací súd sa zaoberal vyslovene otázkou neplatnosti uznania dlhu len vo vzťahu k čl. IV. Zmluvy. Teda je zrejmé, že dovolací súd sa vecou ako takou zaoberal len čiastočne, výlučne vo vzťahu k čl. IV. Zmluvy. V kontexte ostatného textu uzavretej zmluvy a ďalšími otázkami sa dovolací súd vo svojom rozhodnutí nezaoberal, rovnako ani odvolací súd v uznesení zo dňa 30.05.2022.

16. Z kontextu celého znenia uzavretej Zmluvy o pôžičke zo dňa 16.06.2016 vyplýva, že obsahuje aj ďalšie práva a povinnosti zmluvných strán, či viacero právnych úkonov. Jej obsahom nie je len zmluva o pôžičke, ale napr. tiež dohoda o zaplatení (vrátení) dlhu, o splácaní dlhu žalovaným v splátkach, o odstúpení od zmluvy, o zosplatnení dlhu v prípade nesplácania splátok a pod. Zo znenia zmluvy vyplýva aj úmysel (záväzok) dlžníka vrátiť požičanú sumu peňazí veriteľovi (teda, že ju zaplatí v pravidelných splátkach po 5.000,- Sk mesačne od mesiaca január 2007). Uvedené vyplýva z čl. II. Zmluvy. Preto aj napriek vysloveniu neplatnosti uznania dlhu dlžníkom vo vzťahu k čl. IV. Zmluvy, je uznávací prejav žalovaného v kontexte celého znenia zmluvy, platným právnym úkonom spĺňajúcim podmienky uvedené v ust. § 558 Občianskeho zákonníka, teda že dlžník uznáva svoj dlh, čo do dôvodu a výšky a že svoj dlh vráti (zaplatí) v splátkach. Dlž realne vznikol odovzdaním peňazí, tak ako sa to už skôr konštatovalo. Argumentácia žalobcu je logická a napĺňa aj kritérium výkladu obsahu a zmyslu právnych úkonov v kontexte písomne vyhotovenej Zmluvy.

17. Podľa právnej vety z uznesenia NS SR sp. zn. 4 Obdo 92/2019 z 29.10. 2020 nemožno namietat neplatnosť dlhu len z toho dôvodu, že dlh žalovaný uznal pred jeho splatnosťou. Dlž žalovaného vznikol odovzdaním peňazí už dňa 16.01.2006 a 07.06.2006, teda existoval v čase podpísania Zmluvy o pôžičke dňa 16.06.2006, kedy došlo k ukončeniu kontraktácie medzi stranami sporu čo do právneho úkonu - uzavretia zmluvy o pôžičke, podmienkach jej splácania a pod. a so stanovením ďalších práv a povinností zmluvných strán, či iných právnych úkonov. Z obsahu zmluvy zo dňa 16.06.2006 vyplýva, že sa neuznával dlh, ktorý ešte nevznikol, resp. uznanie dlhu žalovaným sa nevykonalo v ten istý deň ako bola poskytnutá pôžička.

18. V prípade uznania dlhu dlžníkom platí, že právo sa premlčuje za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo. Ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty (§ 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka). V prípade podľa ust. § 110 ods. 2 Občianskeho zákonníka by premlčacia doba plynula odo dňa prvej nezaplatenej splátky, teda od 20.01.2007. Počiatok plynutia premlčacej doby možno ustáliť najneskôr splatnosťou prvej nezaplatenej splátky v mesiaci január 2007 (t.j. dňa 20.01.2007). Z tohto plynie záver, že žalobca si uplatnil nárok voči žalovanému včas, v rámci plynutia 10- ročnej premlčacej doby počítanej odo dňa 20.01.2007 a aj v rámci plynutia doby počítanej odo dňa uznania dlhu v zmluve zo dňa 16.06.2006.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že Zmluva o pôžičke, dojednanie o zosplatnení dlhu podľa § 565 Občianskeho zákonníka a jednostranné uznanie dlhu žalovaným sú platnými právnymi úkonmi v zmysle Občianskeho zákonníka a teda na ich základe je žalovaný povinný plniť dlh žalobcovi.

20. S prihliadnutím na uvedené prvoinštančný súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 36.513,31 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne od 02.03.2016 do zaplatenia.

21. Výrok o trovách bol odôvodnený ust. § 255 C.s.p. v spojení s ust. § 262 C.s.p.

22. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Navrhol rozsudok zmeniť tak, aby žaloba žalobcu bola zamietnutá. Ako dôvod uviedol, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Prioritnou otázkou, s ktorou sa súdy rozhodujúce v danej veci museli vysporiadať, je posúdenie platnosti

uznania dlhu zakotveného v Zmluve o pôžičke a na to nadväzujúce posúdenie vznesenej námietky premičania uplatneného nároku. Na základe podaného dovolania Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 29.04.2021 sp. zn. 7Cdo 44/2020 zrušil dovolaním napadnuté rozhodnutie a vec vrátil Krajskému súdu v Prešove na ďalšie konanie, keď prijal záver o tom, že uznanie dlhu uvedené v predmetnej zmluve o pôžičke je neplatné z dôvodu, že v ňom absentuje prísľub dlžníka zaplatiť dlh. Prvoinštančný súd nerešpektoval právny názor dovolacieho súdu a v rozsudku argumentoval len tým, že dovolací súd posudzoval iba článok IV. Zmluvy a neposudzoval a neprihliadal na to, že prísľub zaplatiť dlh je obsiahnutý v článku II. Zmluvy. Dospel preto k záveru, že nie je povinný právny názor dovolacieho súdu rešpektovať. Ide o svojvoľný postup prvoinštančného súdu porušujúci právo žalovaného na spravodlivý proces, čím je daný odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p.

23. Dovolací súd pri prijímaní záveru o tom, že uznanie dlhu je neplatné, nevychádzal len z článku IV. Zmluvy o pôžičke, ale posudzoval zmluvu ako celok. Výklad jednotlivých ustanovení zmluvy je právnym posúdením, nie skutkovým zistením. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej skutkový stav podriaďuje pod skutkovú podstatu príslušnej právnej normy, na základe čoho dospieva k záveru, či sa právo prizná alebo neprizná. V danom prípade súd na základe predložených podkladov (Zmluvy o pôžičke) dospel ku skutkovým zisteniam - oboznámil sa s obsahom zmluvy. Bezpochyby sa oboznámil aj s obsahom článku II. Zmluvy o pôžičke. Avšak posúdenie toho, či sa obsah článku II. má vykladať ako dojednanie splatnosti alebo ako prísľub dlžníka zaplatiť dlh, prípadne ako iný právny úkon, je bezpochyby právnym posúdením.

24. Je nevyhnutné zdôrazniť, že súdy mali zmluvu o pôžičke k dispozícii od počiatku konania a s jej celým obsahom boli v priebehu konania podrobne oboznámené. Súdy vedeli, čo je obsahom článku II. a následne bolo ich úlohou právne posúdiť, či to, čo je v ňom napísané, je dojednaním o splatnosti dlhu alebo či sa na obsah tohto článku má pri jeho výklade aplikovať iná právna norma.

25. Žalobca v priebehu celého konania tvrdil, že uznanie dlhu je obsiahnuté v článku IV. Zmluvy o pôžičke. Argumentáciu o tom, že náležitosť uznanie dlhu je obsiahnutá aj v článku II. Zmluvy o pôžičke, predstrel žalobca prvýkrát až vo vyjadrení zo dňa 13. októbra 2022. Neobstojí preto postup súdu, ktorý na základe tvrdenia žalobcu uvedeného vo vyjadrení zo dňa 13. októbra 2022 bez toho, aby rozhodol o pripustení zmeny žaloby, dospel k novým skutkovým zisteniam na podklade čoho nerešpektoval právny názor dovolacieho súdu.

26. Prvoinštančný súd posúdil obsah článku II. ako určenie času vrátenia požičanej veci - dojednanie o splatnosti pohľadávky. Zároveň sa však stotožnil s argumentáciou žalobcu o tom, že článok II. obsahuje prísľub dlžníka zaplatiť veriteľovi dlh, ktorý v kontexte znenia článku IV. Zmluvy o pôžičke vyvoláva účinky prerušenia plynutia pôvodnej lehoty na uplatnenie práva na súde a začiatok plynutia novej 10-ročnej lehoty. Rozhodnutie súdu je tak zmätočné. Súd jedno a to isté znenie zmluvy posúdil raz ako dojednanie o splatnosti pôžičky a raz ako prísľub zaplatenia dlhu v kontexte uznanie dlhu. Pri výklade aký použil v rozsudku súd prvej inštancie totiž každá zmluva o pôžičke obsahuje určenie dôvodu (pôžička), výšky (konkrétna suma) a splatnosti (čas, prípadne aj spôsob vrátenia), ktorú splatnosť tunajší súd vložil ako prísľub zaplatiť dlh. Použijúc výklad zmluvy o pôžičke súdu prvej inštancie by sa každá zmluva o pôžičke mohla zároveň považovať za uznanie dlhu, čím by bez ďalšieho dochádzalo k porušeniu plynutia pôvodnej premičacej lehoty a k začiatku plynutia novej 10-ročnej lehoty. Takýto výklad by bol v rozpore s účelom zákona, bol by obchádzaním zákona.

27. Súd prvej inštancie právne posúdil, že dojednanie obsiahnuté v článku III. Zmluvy o pôžičke má charakter dohody o strate výhody splátok v zmysle ust. § 565 Občianskeho zákonníka. V súvislosti so stratou výhody splátok je treba odlišovať zmluvné dojednanie o strate výhody splátok a zmluvné dojednanie, podľa ktorého dochádza pri plnení v splátkach k dohode, že omeškaním čo len jednej splátky dochádza bez ďalšieho k splatnosti celého dlhu. Tento záver vyplýva z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo 4750/2007 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo 1630/2005).

28. Vzhľadom na dispozitívnosť občianskoprávnej úpravy (§ 2 ods. 3 Občianskeho zákonníka) je medzi účastníkmi prípustné aj odlišné dojednanie, podľa ktorého sa v prípade omeškania dlžníka so splnením niektorej zo splátok stáva bez ďalšieho splatným celý dlh. Žiadosť veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ktorá je limitovaná splatnosťou najbližšej nasledujúcej splátky, nie je v tomto prípade

relevantná a nemá vo vzťahu k splatnosti zostatku pohľadávky žiaden právny význam. Z hľadiska právneho posúdenia ide o dojednanie odkladacej podmienky (§ 36 ods. 2 Občianskeho zákonníka) vo vzťahu k splatnosti celého dlhu, nie však o dohodu o strate výhody splátok podľa § 565 Občianskeho zákonníka. V predmetnom spore bolo medzi zmluvnými stranami dohodnuté, že v prípade, ak sa dlžník dostane do omeškania s platením splátok počnúc mesiacom január 2007, stáva sa zostatok dlhu okamžite splatným. Nakoľko zo strany žalovaného nedošlo k zaplateniu ani prvej splátky, pričom prvú splátku bol povinný zaplatiť najneskôr do 20. januára 2007, stal sa bez ďalšieho celý dlh splatným prvým dňom omeškania, t.j. 21. januára 2007. Vzhľadom na to, že žalobca si uplatnil nárok žalobou na súde až dňa 25. januára 2016 s poukazom na neplatnosť uznania dlhu, je nárok žalobcu v celom rozsahu premlčaný.

29. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalovaného nie je opodstatnené.

30. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

31. Pokiaľ ide o námietky žalovaného o porušení jeho práv na spravodlivé súdne konanie, s týmito nie je možné sa stotožniť.

32. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom odmietnutia spravodlivosti.

33. Na rokovaní Občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré sa uskutočnilo 03. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.“.

34. Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, je potrebné považovať za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napr. vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém, prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok justičný omyl.

35. Je nevyhnutné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

36. Odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančného súdu obsahuje náležité vysvetlenie dôvodov, na ktorých prvoinštančný súd založil svoje rozhodnutie a jeho postup bol v súlade s ust. § 220 ods. 2 C.s.p.

37. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky

poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, prebral a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Pod procesným postupom sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní. Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. Postupom súdu možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

38. Rovnako nie je možné stotožniť sa s argumentáciou žalovaného o nerešpektovaní právneho názoru Najvyššieho súdu SR vysloveného v uznesení zo dňa 29. apríla 2021 sp. zn. 7Cdo 44/2020. Ako to vyplýva z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia, Najvyšší súd Slovenskej republiky sa zaoberal len uznávacím prejavom žalovaného v bode IV. Zmluvy o pôžičke. Tento uznávací prejav bol posúdený ako neplatný, nakoľko explicitne ani implicitne neobsahoval prísľub zaplatiť dlh ako osobitnú náležitosť uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka.

39. V prejednávanej veci predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 1.100.000,- Sk (36.513,31 eur) z titulu doposiaľ neuhradených pôžičiek poskytnutých zo strany žalobcu žalovanému. Prvá pôžička vo výške 600.000,- Sk bola poskytnutá dňa 16.01.2006 a druhá vo výške 500.000,- Sk dňa 06.06.2006.

40. Zmluva o pôžičke je právne upravená v ust. § 657 Občianskeho zákonníka. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

41. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je okrem označenia zmluvných strán predovšetkým určenie predmetu pôžičky, pričom z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu. Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi.

42. Zmluva o pôžičke (č.l. 7 a 8 spisu) bola veriteľom a dlžníkom podpísaná dňa 16.06.2006, teda k jej uzavretiu došlo až po poskytnutí dvoch pôžičiek vo výške 600.000,- Sk dňa 16.01.2006 a vo výške 500.000,- Sk dňa 07.06.2006. Listina označená ako Zmluva o pôžičke vzhľadom na dve už skôr uzatvorené neformálne zmluvy o pôžičke, pri ktorých došlo aj k reálnemu odovzdaniu predmetu pôžičiek, nemá charakter zmluvy o pôžičke, nakoľko v deň jej uzatvorenia k žiadnemu reálnemu kontraktu nedošlo.

43. Od zmluvy o pôžičke treba odlíšiť tzv. dlžobný úpis, ktorým dlžník písomne potvrdzuje, že dlhuje veriteľovi určitú sumu. Tento úpis môže byť dlžníkom vydaný aj po uzavretí zmluvy a môžu byť s ním spojené i účinky uznania dlhu. Jeho existencia uľahčuje veriteľovi procesnú situáciu v tom, že dôkazné bremeno ohľadne dlhu v tej výške, na akú vyznieva dlžobný úpis, prechádza z veriteľa na dlžníka. Dlž žalovaného z titulu poskytnutej pôžičky vo výške 600.000,- Sk dňa 16.01.2006 a vo výške 500.000,- Sk z titulu poskytnutej pôžičky dňa 07.06.2006, priamo vyplýva z článku I. listiny označenej ako Zmluva o pôžičke.

44. Článok II. vyššie uvedenej listiny obsahuje náležitosti uznania dlhu vyžadované ust. § 558 Občianskeho zákonníka.

45. Podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka upravujúceho uznanie dlhu, ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premlčanom dlhu má také uznanie tento právny následok len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní.

46. Uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t.j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaný vo veci 3Cdo 79/2005).

47. Uznanie dlhu je jedným zo spôsobom zabezpečenia záväzku, ktorý zabezpečovaciú funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe uznania, ktorý možno urobiť až po tom, čo dlh vznikol. Uznanie dlhu je jednostranný právny úkon dlžníka voči veriteľovi, ktorý musí obsahovať jednak všeobecné náležitosti predpísané pre právne úkony (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka) a jednak osobitné náležitosti stanovené pre tento právny úkon v § 558 Občianskeho zákonníka. Pre platnosť uznania dlhu sa vyžaduje písomná forma, vyjadrenie prísľubu zaplatiť dlh a uvedenie dôvodu a výšky dlhu. Nakoľko uznanie dlhu je právnym úkonom, pri ktorom je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma, musí byť určitosť prejavu vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, aby dlžníkovi a veriteľovi bol jasný dôvod uznania dlhu, ako aj jeho výška, pokiaľ to nie je poznateľné z textu listiny. Určitosť písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a tento prejav by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb.

48. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, musí byť prejav vôle urobený okrem iného určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Právny úkon je nezrozumiteľný, ak ani jeho výkladom nemožno zistiť, aký obsah mal byť týmto úkonom vyjadrený. Záver o neurčitosti právneho úkonu predpokladá, že vyjadrenie prejavu je síce zrozumiteľné, avšak neurčitý je jeho obsah. Jazykové vyjadrenie právneho úkonu možno síce vykladať z hľadiska možného významu jednotlivých použitých pojmov, z hľadiska vzájomnej nadväznosti použitých pojmov, z hľadiska zaradenia pojmov v štruktúre celého právneho úkonu, interpretácia obsahu právneho úkonu súdom podľa ust. § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka však nemôže nahrádzať alebo meniť prejavenu vôľu. Použitie zákonných výkladových pravidiel smeruje vždy iba k tomu, aby obsah právneho úkonu, ktorý účastník urobil, bol vyložený v súlade so stavom, ktorý existoval v čase, kedy bol úkon urobený.

49. Z článku II. listiny označenej ako Zmluva o pôžičke, je zrejmé, že žalovaný ako dlžník svoj prejav o existencii dlhu urobil v čase po vzniku dlhu. V tomto prejave žalovaného je obsiahnutý i prejav o výške dlhu v sume 1.100.000,- Sk, ako aj o dôvode vzniku tohto dlhu. Zároveň je v ňom uvedený tiež prísľub žalovaného dlh zaplatiť v mesačných splátkach po 5.000,- Sk od mesiaca január 2007. Obsah článku II. listiny označenej ako Zmluva o pôžičke nevzbudzuje žiadne pochybnosti o tom, že ide o uznanie dlhu urobené v súlade s ust. § 558 Občianskeho zákonníka.

50. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo z vyjadrení strany nevyplývajú ani nijak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

51. Čo sa týka námietky premlčania vznesenej žalovaným, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. V zmysle ust. § 110 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, ak právo dlžník písomne uznať čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za 10 rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak bola však v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty. Uvedená pohľadávka sa premlčuje po 10 rokoch odvtedy, čo k uznaniu došlo, prípadne od uplynutia lehoty na plnenie, ak bola v uznaní uvedená. K uznaniu dlhu došlo dňa 16.06.2006 a žaloba vo veci samej bola podaná dňa 25.01.2016, teda ešte pred uplynutím 10-ročnej premlčacej doby. Keďže nárok uplatnený žalobou premlčaný nie je, prvoinštančný súd správne postupoval, ak na námietku premlčaniu vznesenú žalovaným neprihliadol.

52. Dôkazy a tvrdenia strán sporu hodnotí súd podľa svojej úvahy a v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon. Žiaden dôkaz nemá predpísanú dôkaznú zákonnú silu (článok 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku). Rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 185 ods. 1 C.s.p.) a nie strán sporu.

53. Okrem základných princípov je hodnotenie dôkazov upravené v ust. § 191 C.s.p. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Vierohodnosť každého vykonaného dôkazu môže byť spochybnená, ak zákon neustanovuje inak.

54. Hodnotením dôkazov je činnosť súdu, pri ktorej vykonané procesné dôkazy hodnotí z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Súd pri hodnotení dôkazov v zásade nie je obmedzovaný právnymi predpismi v tom, ako má z hľadiska pravdivosti ten ktorý dôkaz hodnotiť. Uplatňuje sa tu zásada voľného hodnotenia dôkazov. Každý vykonaný dôkaz môže byť prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany spochybnený tým, že sa pripúšťa dôkaz opaku dokazovanej skutočnosti. Inak povedané, žiaden dôkaz nedisponuje predpísanou legálnou silou, ktorá by nepripúšťala dôkaz svojho opaku.

55. Cieľom dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane sporu bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou sporu v opačnom procesnom postavení, než je strana sporu, ktorá nespĺnila alebo nedostatočne splnila svoju dôkaznú povinnosť. Splnenie dôkaznej povinnosti neznamena automaticky unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom v spojitosti s dôkaznou povinnosťou sa rozumie zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. V praxi môžu navrhnuté dôkazy vyznieť ako nepoužiteľné zdroje informácií vo vzťahu k uplatnenej súdnej ochrane bez zreteľa na procesné postavenie strany sporu. Zmysel uplatňovania dôkazného bremena spočíva v zabezpečení reálneho uplatnenia základného práva na súdnu ochranu aj v prípadoch, v ktorých sa vykonajú všetky navrhnuté dôkazy a súd napriek tomu nemá jednoznačný skutkový základ pre svoje rozhodnutie. V takom prípade musí rozhodnúť v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad pričíta tej strane, na ktorej predovšetkým podľa predpisov hmotného práva leží dôkazné bremeno, t.j. zodpovednosť za preukázanie skutočnosti významných z hľadiska hmotného práva.

56. V prejednávanej veci žalobca dostatočným spôsobom preukázal existenciu dvoch pôžičiek poskytnutých žalovanému v dňoch 16.01.2006 a 07.06.2006, ako aj uznávacieho prejavu žalovaného obsiahnutého v článku II. listiny označenej ako Zmluva o pôžičke.

57. S prihliadnutím na uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 387 C.s.p. rozsudok ako vecne správny potvrdil.

58. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ust. § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi žiadne trovy nevznikli.

59. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).